UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Officio Delegati. Titvlvs VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

modi, ad eccleſias & monaſteria, ſive alia loca religioſa, vel alia eccleſiaſtica, eorumque prælatos, ſive perſonas, ad quas antea eorum diſpoſitio pertinebat, ſeu quibus immediatè ſubeſſe noſcuntur, liberè revertantur: niſi eis quid canonicum obſtiterit, vel de ipſis aliter duxerimus diſponendum.

DE AVCTORITATE ET VSV PALLII.

TITVLVS IV.

CAP. VNICVM.

Pallii traditio per objectum criminis vel defectus retardari non debet, niſi objiciens præmiſſo juramento, de objectis promptam fidem faciat. Et quid ſit promptam fidem facere, declarat.

Ioannes XXII.

MAlitiis hominum, quæ ſæpe circa impediendam pallii dationem committuntur, volentes ſalubriter obviare, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, ut deinceps per objectum cujuſvis criminis ſeu defectus traditio pallii, facienda iis, qui ad metropolitanarum eccleſiarum, ſeu aliarum regimen aſſumuntur, non impediatur in aliquo nec retardetur, niſi objicientes firment corporali præſtito juramento, ſe id malitioſè non agere, ſed objecta vera eſſe ſe credere, ac de objectis offerant facere promptam fidem: & nihilominus ad pœnam talionis, ſeu extraordinariam ſe obligent arbitrio præſidentis. Promptam verò fidem intelligimus in hoc caſu, ſi intra bimeſtris temporis ſpatium numerandum à die collationis id antea probaverint legitimè, quod opponunt. Quòd ſi non fecerint (eorum objectibus nequaquam obſtantibus) ad ipſius traditionem pallii procedatur. Per traditionem autem hujuſmodi, viæ accuſationis, denunciationis, vel inquiſitionis nullum volumus præjudicium generari.

DE OFFICIO CVSTODIS.

TITVLVS V.

CAP. VNICVM.

In religioſorum mendicantium conventibus plures campanæ eſſe non poſſunt ſine ſpeciali Papæ licentia: plures autem campanulas in refectoriis, capitulis & alibi licitè poſſunt ipſi religioſi mendicantes habere, hoc dicit. Et eſt extravagans notabilis: & quia pulſare campanas eſt cuſtodis officium, ut patet eod. tit. c. 1. in ant. ideò hîc non abs re collocata eſt.

Ioannes XXII.

QVia cunctos orthodoxæ fidei profeſſores, & viros præſertim eccleſiaſticos ſic hortamur adinvicem, & quoad alios etiam, converſari, quòd ex ipſorum geſtis nullius offendatur juſtitia, nec cuiquam ſcandali materia præparetur. Advertentes quòd eo, quòd nonnulli mendicantium ordinum profeſſores in nonnullis ſuis conventibus plures campanas obtinent, & in poſterum ſatagunt obtinere, cathedrales ac eccleſiæ aliæ ſuæ queruntur propterea juſtitiæ detrahi, & exinde civitatibus locorum interdum afferri divinis officiis impedimentum: videturque inter ipſos litigiis & ſcandalis via aperiri. Nos præmiſſis obviare cupientes periculis, pacemque deſiderantes inter ipſos (ſine qua bene pacis auctor non colitur) obſervari: de fratrum noſtrorum conſilio hoc edicto perpetuo ordinamus, quòd religioſi dictorum ordinum mendicantium in nullo conventu ſuo, ſeu loco, plures campanas habeant, ſine ſedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali, ſed una tantummodo pro loco quolibet ſint contenti. Quòd ſi forſan communitas ſeu univerſitas aliqua eccleſiaſtica vel mundana, ſeu iidem religioſi pro illis, in aliquo ipſorum locorum campanam aliam habuerint, vel nunc habent, non illam, ſed aliam ſolam eorum ſpecialiter uſibus deputatam pulſare valeant horis diurnis & nocturnis, miſſis & aliis conſuetis. Cæterum religioſis eiſdem permittimus, quòd ubi hactenus plures campanas ſine lite & contradictione qualibet in aliis duntaxat proprios habuerint, & nunc habent, illis etiam deinceps liberè uti poſſint. Aliis quibuſcunque per eos habitis intra trium menſium ſpatium de ſuis locis campanilibus deponendis, & nullatenus iterum reponendis. Verùm campanulas, quæ in refectoriis, claustiis, capitulis, & aliis forſan officinis religioſorum ipſorum conſueverunt haberi, ſub iſta noſtra ordinatione nolumus comprehendi. Nulli ergo, &c. Datum Novembris, Pontificatus noſtri Anno 2.

DE OFFICIO DELEGATI.

TITVLVS VI.

CAP. VNICVM.

Literæ Apoſtolicæ impetratæ ad gratias ſeu ad lites in dictis civitatibus ſeu diœceſibus dum erant integræ, non obſtante diviſione facta de ipſis in duas ſeu plures civitates ſeu diœceſes, quæ fuit facta propter divini cultus augmentum, & populi incrementum, & etiam executores ſeu judices earundem, habeant ſub eiſdem modo & forma illum vigorem in ſic diviſis, quem habebant in illis, cum integræ remanebant. a

Ioannes XXII. *Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.*

SEdes Apoſtolica in ſuis actibus veritatem proſequens, lucem amans, libenter evitat nodoſæ ambiguitatis involucrum: Illamque ſibi ſemper in ſuis ordinationibus reſervare cautelam intendit, ut de illis proveniant commoda, quòd aliis non immineat detrimentum. Sanè pridem ad divini cultus augmentum, & ad ſalutem populi, quem in nonnullis civitatibus & diœceſibus ſic multiplicarat altiſſimus, quod in earum ſingulis ſingulorum vultus nequibat, ut deceret, unicus paſtor inſpicere, aut alias partes boni paſtoris implere, ſalubriter intendentes, in ipſis diœceſibus quarum nonnullas in duas, & aliquas in plures diœceſes duximus dividendas, certas earum civitates ac eccleſias erximus in cathedrales, quarum ſingulis proprias diſtinctas & limitatas juſſimus aſſignari. Verum quoniam plures ante ordinationem ſeu diviſionem noſtram hujuſmodi tam à nobis, quàm à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus Apoſtolicas obtinuerunt literas, ſuper beneficiis eccleſiaſticis in ipſis tunc integris diœceſibus vacaturis, quarum nonnullæ reſtant adhuc executioni mandandæ: Nos amovere volentes cujuſvis dubitationis ſcrupulum, qui circa executionem gratiarum ſuper hujuſmodi beneficiis conceſſarum poſſet forſan incidere, conſiderantes attentius quòd per ordinationem ſeu diviſionem noſtram prædictam, jus ad rem expectantibus dicta beneficia antè competens ex ratione immutari non debet, quin adeò efficax in diviſis diœceſibus maneat, ſicut in ipſis quondam integris: auctoritate præſentium declaramus, quòd omnes & ſingulæ gratiæ, ſuper beneficiis vacaturis ante diviſionem hujuſmodi in ipſis quondam integris diœceſibus à nobis vel prædictis prædeceſſoribus noſtris perſonis quibuſcunque conceſſæ, tam in ipſis [illegible] diviſis, quàm in aliis diœceſibus deciſis ab illis [illegible] modo & forma poſſint ſuo ordine per executores [illegible] mandatos, & alios, ad quos id pertinebit, ad debitam executionem adduci, quibus ante diviſiones [illegible] tas poterant, & debebant. Idem etiam declaramus [illegible] ad literas Apoſtolicas juſtitiam continentes, ut videlicet judices dati per illas in cauſis quarumlibet perſonarum, quæ nunc de eiſdem diœceſibus diviſis [illegible]

a *Hæc extravagans habetur inter XX. Ioan. XXII. ſub tit. de conceſſ. præb. cum gl. domini Zenzelini.*

poſſint

poſſint juxta earum tenorem perinde procedere, ac ſi dictæ diœceſes, de quibus mentio in eisdem literis habetur, integræ remanſiſſent. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Avinion. 3. Cal. Novemb. Pontificatus noſtri Anno 2.

DE OFFICIO IVDICIS ORDINARII.

TITVLVS VII.

CAP. I.

Epiſcopus monaſterium viſitans non tenetur accipere monachos alius monaſterii pro tabellionibus: etiamſi hoc haberet conſuetudo. Nec in actu viſitationis debet eſſe ſolus, ſed duos vel tres clericos cum notario, qui ſimiliter ſit clericus, ſecum aſſumat. h. d.

Bonifacius VIII.

DEbent ſuperioribus ſuis reverentiam ſubditi: & dum ſalubriter ab eis pro culpis correctionem velut curantium medicamenta recipiunt, obedientiam exhibere tenentur. Rurſus oportet præpoſitos cum charitate a corrigere: decet eos inferre humiliter, quod docent, & paterna ſubjectos dilectione fovere. Si debitor delicatus effugitur, ſi oneroſus creditor minimè reperitur. Sanè dudum venerabili fratre noſtro A. Epiſcopo Dulmen. ad viſitandum capitulum ſuæ eccleſiæ Dulmen. quæ regularis ordinis ſancti Benedicti fore noſcitur, deſcendente, prior & capitulum ipſius eccleſiæ cupientes, quòd de conſuetudine erat eccleſiæ ſupradictæ, à tempore, cujus non erat memoria, inconceſsè ſervatum, quòd Epiſcopi Dulmen. qui fuerunt pro tempore per ſe ſolos abſque aliis religioſis ſibi adjunctis, vel clericis, vel laicis ſecularibus quibuſcunque, aſſumptis ſibi loco notarii monacho ſeu monachis capituli memorati, viſitationem ſuam hactenus præfato impenderunt capitulo: ſupplicarunt eidem Epiſcopo ut omnes tam clericos, quam laicos, religioſos & ſeculares (antequam viſitationem actualiter exerceret) à capitulo præciperet amoveri: quibus amotis parati erant ipſum admittere ad viſitationem hujuſmodi peragendam. Et quia dictus Epiſcopus eos ſuper hoc non audivit, quanquam proteſtaretur ſe velle omnes clericos ſuos, & alios (præter tres, vel quatuor, & notarium) removere: & ſic ſuam viſitationem incipere & complere, idem prior & capitulum ad ſedem Apoſtolicam appellarunt. Propoſito itaque hujuſmodi negotio coram nobis, & auditis, & intellectis, quæ partes dicere voluerunt: nos conſiderantes, quòd conſuetudo prædicta contra communem utilitatem, facultatem probationum (quæ non eſt anguſtanda) reſtringit, propter quod etiam, ut ſalva ſcilicet ſit rerum probatio, quia publicè intereſt, na veritas occultetur, cautum eſt jure, ut curent magiſtratus teſtari, id eſt teſtificari ſolemnibus, ſeipſos, & alios teſtes, vel ſignatores præbere. Et ſtatuit generale concilium, ut à judicibus adhibeatur perſona publica, vel duo viri idonei, qui acta conſcribant. Quos quidem monachos ad prædicta, tum propter eorum profeſſionem, quæ illorum vocem facit ſuſpectam, & ipſos arcet à judiciis, & publicis ſive civilibus actibus, nec patitur (prout conſtitutio novella declarat) niſi in inquiſitionis hæreticæ pravitatis cauſa, tabellionis (cujus vicem in hac parte duo viri per ſupradictum concilium obtinent) officium exercere: tum quia ſuſpecti nec contra priorem, aut capitulum, quibus ſubſunt, quæ corrigenda invenirentur, fideliter & rectè conſcriberent. conſtat non eſſe idoneos. Attendentes quoque quòd id epiſcopali non modicum detrahit dignitati, ſi ab Epiſcopo, qui dignitatem propriam ſuo ingenio augere debet, & comites honoris ſui cauſa adhibiti abducantur, ſeque ſolum ſuſpectis quandoque forſitan, quos viſitat, committere compellatur: dictam conſuetudinem, per quam prælibati prior & capitulum videntur nimium delicati, tanquam non rationabilem reprobamus. Sed ne ſit Epiſcopus oneroſus, decernimus, noſtrorum prædeceſſorum veſtigiis inhærentes, ut cùm ad viſitationem de cætero faciendam in eccleſia memorata deſcenderit, in viſitationis actu duas vel tres honeſtas perſonas clericali charactere inſignitas, quarum una ad minus ſit religioſa ordinis ſupradicti, & unum notarium clericum ſecum habeat, & non plures: Conſuetudine aliqua obtenta, & compoſitione qualibet inter partes ipſas ſuper hoc in contrarium facta hactenus non obſtante. Nulli ergo liceat hanc pag. noſtrarum reprobationis, conſtitutionis, &c. Datum Anag. X. Calend. Auguſt. Pontificatus noſtri Anno 8.

CAP. II.

Beneficia plura incompatibilia obtinens ſine diſpenſatione, debet illa præter ultimum in manu ordinarii intra duos menſes dimittere: aliàs pœnas incurrit hic poſitas. Et debet ordinarius tales plura beneficia obtinentes compellere ad oſtendendam diſpenſationem: quòd ſi non fecerit, ab ingreſſu eccleſiæ ſuſpenditur. vide cap. ordinarii. eod. tit. lib. 6. quòd ſi diligenter notetur, hæc extravagans ſub hoc tit. rectè collocata dicetur.

Ioannes XXII.

VT a quos virtutis amor à vitio ambitionis execrandæ, & avaritiæ cæcitate non retrahit, ſaltem rigor coërceat diſciplinæ: Statuimus, ut quicunque plures dignitates, vel perſonatus, aut parœciales eccleſias, aut dignitatem, vel perſonatum cum alio beneficio curam animarum habente, ſimul ſine diſpenſatione canonica detinens, illa omnia & ſingula (illo duntaxat excepto, quod ultimò receperit, quod poſſit, ſi tamen in eo ex collatione canonica jus ſibi competat, retinere) intra duos menſes à die notitiæ hujuſmodi noſtræ conſtitutionis continuè numerandos efficaciter verbo & facto, abſque fraude aliqua in manu ordinarii dimittere teneatur: per eum, vel per eos, ad quem, vel ad quos eorum diſpoſitio ſpectabit, ea vice liberè diſponenda. Quòd ſi non fecerit, etiam illo ſit ipſo jure privatus, in quo jus competebat eidem: & inhabilis ad quæcunque beneficia obtinenda penitus cenſeatur. Qui verò deinceps receperit dignitatem, vel perſonatum, aut beneficium curam habens animarum annexam, ſi prius ſimile beneficium obtinebat, primum, quo poſtquam ſecundi poſſeſſionem habuerit, vel per eum (omni dolo & fraude ceſſantibus) quò minus habeat, ſteterit, privatus noſcitur ipſo jure, abſque moræ diſpendio in manu ordinarii omninò ſimiliter dimittere teneatur, per eum vel eos, ad quem ſeu quos collatio ſeu ordinatio ſpectaverit, diſponendum: quod niſi fecerit, ex tunc ſecundo ſit ipſo jure privatus, & inhabilis ad ſacros ordines, & ad quodcunque beneficium eccleſiaſticum obtinendum. Vt autem præmiſſorum fructus facilius ſubſequatur, omnibus & ſingulis ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiæ, quam eos (ſi in exequendis ſubſequentibus negligentes fuerint) incurrere volumus ipſo facto, diſtrictè præcipimus & mandamus, ut ſub certa & formidabili pœna eorum arbitrio infligenda, ſubditis ſuis plures dignitates & perſonatus aut eccleſias, quibus cura imminet animarum, aut dignitatem vel perſonatum cum alio beneficio, cui cura ſimilis ſit annexa, obtinentibus, injungere debeant, quòd diſpenſationes,

a *Vide Conc. Trid. ſeſſ. 13. de reform. c. 1.*

a *Vide Conc. Trid. ſeſſ. 1. de reform. cap. 2. & 4. & ſeſſ. 24. de reform. c. 17.*